پرونده
وحید عظیم‌نیا
اقتصاد سیاسی

تعیین تکلیف رمزارزها در ایستگاه بهارستان

رمزارزها به عنوان یکی از پدیده‌های جدید اقتصاد ایران تاکنون ساماندهی نشده و همین امر باعث نگاه متفاوت به این واقعیت اقتصادی شده است. غالباً در فصول گرم سال که مصرف برق افزایش می‌یابد، انگشت اتهام نیز به سوی استفاده از رمزارزها به عنوان یکی از منشأهای کمبود برق نشانه می‌رود؛ موضوعی که به اذعان گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نیز توان مصرف برق استخراج کنندگان رمزارز در بدبینانه‌ترین حالت کمتر از ۸۰۰ مگاوات ساعت بوده، درحالی که کسری تراز شبکه برق کشور بیش از ۱۰ هزار مگاوات ساعت بوده است. با این حال از چندی قبل، ساماندهی رمز ارزها در مجلس شورای اسلامی مطرح شده است.

محمدرضا پورابرهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، معتقد است رمزارزها پدیده‌ای نوین است که در طول یک دهه اخیر رخ داده و پیرامون فضای اقتصادی کشور ما هم شکل گرفته است، بنابراین باید حتماً برای آن برنامه داشت و نمی‌توان بدون برنامه با این پدیده نوظهور روبه‌رو شد یا آن را حذف کرد. باید نگاه حاکمیت در جمهوری اسلامی ایران به موضوع ارزهای دیجیتال، مدیریت آن باشد تا بتوان از ظرفیت آن در اقتصاد کشور استفاده کرد و در صورت وجود تهدیدات آن را برطرف کرد، بنابراین کمیسیون اقتصادی در سال‌های گذشته به این موضوع ورود کرد، اما دولت گذشته به دلایل مختلف اعلام کرد مایل به ورود به آن نیست و با مجلس برای ایجاد یک بستر قانونی همکاری نداشت. کمیسیون اقتصادی دوره دهم مجلس بعد از تمامی تأکیدات مبنی بر لزوم ساماندهی رمزارزها در کشور، طرحی با عنوان ساماندهی رمزارزها یا رمز ارزش‌ها تدوین کرد و پیش نویس آن هم آماده شد. قرار بود این طرح به صحن علنی ارجاع شود، اما به خاطر نبود موافقت دولت، امکان ارائه آن در صحن علنی منتفی شد و گزارش آن در کمیسیون اقتصادی باقی ماند. وی با بیان اینکه بعد از تشکیل دولت سیزدهم، بحث ارتباط کمیسیون اقتصادی با دولت در قالب همکاری‌های مشترک تعریف شد، می‌گوید: موضوع رمزارزها یکی از سرفصل‌هایی بود که با پیشنهاد مجلس و علاقه دولت در دستور کار قرار گرفت. این موضوع به آقای رضایی معاون اقتصادی ریاست جمهوری ابلاغ شد و ایشان مسئولیت کار را بر عهده گرفتند و قرار شد بر اساس یک برنامه زمانبندی گزارش دولت در این باره به مجلس ارائه شود. همزمان در کمیسیون اقتصادی مجلس یازدهم طرحی با عنوان طـرح رمز ارزش‌ها یا طرح رمزارزها آماده کردیم و از سوی دیگر، حدود یک ماه و نیم قبل معاونت اقتصادی ریاست جمهوری گزارش جمع بندی دولت درباره رمز ارزها را به کمیسیون اقتصادی ارائه کرد که در آن ضوابط قانونی دیده شده بود. ما در حال بررسی متن ارائه شده از سوی معاونت اقتصادی ریاست جمهوری هستیم که بخش‌هایی از آن را قبول داشته و بخش‌های نیاز به اصلاح دارد و تلاش می کنیم در چارچوب یک روش مشخص، بتوانیم ظرفیت لحاظ شده در این گزارش را در قالب کار مشترک جلو ببریم.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در ادامه با اشاره به اینکه متن طرح کمیسیون اقتصادی و همچنین گزارش دولت آماده است، به صداوسیما گفته است: بر این اساس قرار شده طرحی با عنوان «ساماندهی رمزارزها در نظام اقتصادی کشـور» با گزارش معاونت اقتصادی ریاست جمهوری تبدیل به کار جامعی شود و اگر دولت بتواند در قالب لایحه این موضوع را ارائه کند، مجلس به سـرعت رسیدگی خواهد کرد وگرنه در صـورت پذیرش بار مالی، مجلس وارد بررسـی طرح می‌شود. کمیسـیون اقتصادی در حال بررسی این موضوع است که با دولت توافق شود که این موضوع به صورت طرح ارائه شود یا دولت لایحه‌ای دهد که در نهایت طی سال جاری تعیین تکلیف می‌شود.

■ ورود کمیسیون اصل نود به موضوع رمزارزها

اظهارات رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در حالی است که کمیسیون اصل نود مجلس نیز به موضوع ورود کرده و در تلاش برای بررسی موضوع است. به گفته علی خضریان، کمیسیون اصل نود به دلیل وصول شکایتی از طرز کار دولت در این حوزه با حضور دستگاه‌های متولی این امر را بررسی کرد و در جلسه‌ای وزارتخانه‌های اقتصاد، نیرو، سازمان بازرسی کل کشور، بانک مرکزی صنعت، معدن، تجارت، سازمان بورس، نهادهای امنیتی و ستاد تحول دولت و ریاست جمهوری به بیان نظرات دیدگاه‌ها و برنامه‌های خود در خصوص سـاماندهی بازار رمز ارزها پرداختند. وی می‌افزاید: به دلیل نبود یک قانون جامع برای فعالیت در حوزه رمزارزها کمیسیون اصل نود نسبت به طرز کار دستگاه‌های اجرایی ورود کرد و صحبت‌های همه بخش‌های ذینفع به سمع و نظر اعضای کمیسیون رسید. از آنجایی که پیش از این در اصلاح قانون مبارزه با قاچاق قرار بود برای بحث رمزارزها پیش‌بینی‌های قانونی صورت گیرد، اما دولت اعلام کرد در حال تدوین لایحه‌ای مستقل در این خصوص است. بحث اصلاح قانون مبارزه با قاچاق متوقف شد و مطالبه این لایحه مستقل یکی از بحث‌های اصلی جلسه بود. سخنگوی کمیسیون اصل نود تصریح می‌کند: آنگونه که در جلسه مطرح شد لایحه‌ای خاص موضوع رمزارزها با همکاری مشترک بانک مرکزی و وزارت اقتصاد تهیه شده و سندی نیز در ستاد تحول ریاست جمهوری برای این امر در حال تدوین است که چهار سرفصل اصلی تولید رمزارز، نگهداری رمز ارز، تبادل رمز ارز و استفاده از رمز ارز در پرداخت‌ها را مورد توجه قرار داده و در کنار اینها نیز کمیته اقتصاد دیجیتال کمیسـیون اقتصادی مجلس در حال تدوین طرحی در این باره است. خضریان با اشاره به تفاوت نظر بین بخش‌های مختلف دولت در مورد رمزارزها به خانه ملت گفته است: وزارت اقتصاد و دارایی نگاه توسعه‌ای به رمز ارزها دارد اما در مقابل بانک مرکزی معتقد بر محدودسازی و کوچک‌سازی بازار رمز ارز است که مقرر شد کمیسیون اصل نود به عنوان نهاد هماهنگ کننده به موضوع ورود کرده و کمیته مشترکی را با حضور همه دستگاه‌های ذیربط اجرایی و پژوهشی و البته بخش‌های علمی دانشگاهی و خصوصی مرتبط تشـکیل دهد تا با یک اتحاد نظر و ایجاد وفاق یک طرح یا لایحه جامع در مورد رمزارزها تدوین شـود تا همه بخش‌های درگیر از قانون جامع خروجی منتفع شوند.

■ جمع‌بندی

به نظر می‌رسـد مجلس و دولت دربـاره اصل سـاماندهی رمزارزها نظرمشـترکی دارند اما دربـاره چگونگی تدوین یـک قانون اختلاف نظرهایی وجود دارد، اما آنچه مهم است اینکه نباید اختلاف نظر دولت و مجلس به ضرر منافع ملی تمام شود و طبعاً باید بدون فوت وقت نسبت به ساماندهی این پدیده تقریباً جدید اقتصاد اقدام کنند.

فرصت برنامه هفتم برای تنظیم‌گری حوزه رمزارز

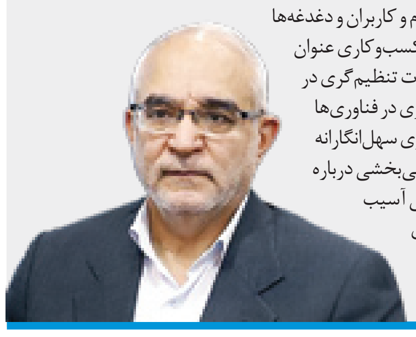

عبدالرضا مصری، نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی در جلسه هم‌اندیشـی فعالان کسب‌وکارهای حوزه تبادل رمزارز با کمیته دانش‌بنیان و اقتصاد دیجیتال مجلس شورای اسلامی، با تأکید بر حمایت نمایندگان خانه ملت از کسب‌وکارهای حوزه نوآوری و فناوری، توجه همزمان به توسعه و رشد کسـب‌وکارهای نوآور، حقوق مردم و کاربران و دغدغه‌ها و مسئولیت حاکمیت را رویکردی مناسب برای مواجهه با حوزه‌های جدید کسب‌وکاری عنوان کرد و از فعالان کسب‌وکارهای رمزارزی خواسـت با چنین رویکردی مطالبات تنظیم‌گری در حوزه فعالیت‌شان را دنبال کنند. مصری با تأکید بر اینکه نباید فرصت پیشتازی در فناوری‌ها و حوزه‌های جدید کسـب‌وکاری را با قانونگذاری سختگیرانه یا مقررات‌گذاری سهل‌انگارانه که منافع مردم را به خطر می‌اندازد از دست داد؛ توجه به حقوق مردم و آگاهی‌بخشی درباره خسارت‌ها و تهدیدهای احتمالی که در حوزه‌های مالی هم به اعتماد عمومی آسیب می‌رساند و هم منابع بیت‌المال را دچار چالش می‌کند، پیش نیاز تنظیم‌گری در این حوزه‌ها دانسـت. وی به کارآفرینان و فعالان این حوزه توصیه کرد قانونگذاران را با درنظر گرفتن این دغدغه‌ها همراهی کنند.

ارز آوری با رمزارزها

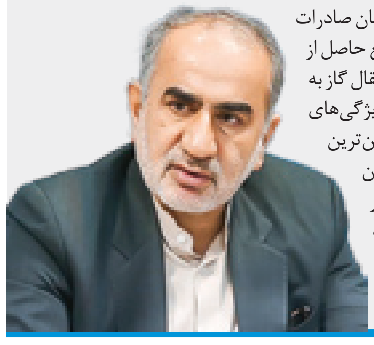

جعفر قادری، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس: رمزارزها در شـرایط تحریمی کشور می‌توانند یک امکان و فرصت بسیار خوبی را برای ما فراهم کنند تا بخش قابل توجهی از نیازهای ارزی خود را از این طریق تأمین کنیم، زیرا رمزارزها قابل کنترل نیستند. در شـرایط کنونی تحریم‌ها امکان صادرات گاز وجود ندارد اما می‌توان گاز را با تبدیل به برق و سپس رمزارزها به نوعی منابع حاصل از صادرات گاز را به‌دست آورد. ما در این شرایط به‌جای استفاده از خط لوله برای انتقال گاز به اروپا می‌توانیم از طریق رمزارزها برای کشـور ارزش افزوده ایجاد کنیم. یکی از ویژگی‌های صنعت برق این است که در تابسـتان با اوج مصرف مواجهیم و در زمستان با پایین‌ترین میزان مصرف، بنابراین باید کاری کرد تا عدم تعادل میان عرضه و تقاضا در تابستان و زمستان بدون سرمایه‌گذاری جدید تبدیل به تعادل شود. ابتدا باید برق مازاد در فصل زمستان را به توسعه صنعت رمزارز اختصاص داد و در تابستان نیز از ظرفیت نیروگاه‌های خودتأمینی ایجاد شده برای تولید رمزارزها برای تأمین برق مورد نیاز استفاده کرد.

ظرفیت نیروگاهی برای تولید رمزارز

محمدرضا پور ابراهیمی داورانی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس: پدیده رمزارزها را باید در دو حوزه مورد بررسی قرار داد؛ رمزارزها با منشأ داخلی و رمزارزها با منشأ ارز خارجی. موضوعاتی مانند برق مورد نیاز برای استخراج، صدور مجوزها، مزارعی که بدون مجوز در حال استخراج رمز ارز هستند و... از جمله مسائلی است که در حوزه رمزارزهای داخلی مطرح می‌شود. مزارعی که با مجوز در حال استخراج رمز ارز هستند، تحت نظر وزارت صنعت، معدن و تجارت مشغول به کارند و مزارعی که بدون مجوز در حال فعالیت هستند نیز خلاف قانون عمل می کنند. تأمین انرژی مورد نیاز استخراج رمزارزها یکی از انتقادات موجود در این حوزه است. می‌توان برای تولید رمزارز از ظرفیت نیروگاهی و انرژی پاک استفاده کرد نه برق شبکه‌ای، زیرا بسیاری از این مزارع اعلام آمادگی دارند که پس از آغاز فعالیت‌های خود با مجوز وزارت صمت، انرژی مورد نیاز را از محل انرژی‌های پاک تأمین و خود نیز در این امر سرمایه‌گذاری کنند. تمامی مسائل مربوط به استخراج رمزارزها درباره رمزارزهای داخلی است، در حالی که اصلی‌ترین چالش در شرایط کنونی اقتصاد ایران، موضوع رمزارزهای خارجی و تبادل آنهاست؛ رمزارزهایی که در سایر کشورها تولید می‌شوند اما میلیون‌ها ایرانی در حال تبادل آن هستند حال آنکه این بخش از شفافیت اطلاعاتی نیز برخوردار نیست.

سرنوشت نامعلوم سود رمزارزها

عبدالعلی رحیمی مظفری، عضو هیئت رئیسـه کمیسیون انرژی مجلس: امروز رمزارزها با اسـتفاده از برق یارانه‌ای استخراج می‌شوند، متأسفانه این بالاترین ضرر برای مردم است. در شرایطی که شرکت‌های رسمی و بزرگ در حال استخراج رمزارزها هستند و از طریق فروش محصولاتشان ارز تولید می کنند و آنها را در سامانه تزریق نمی‌کنند، چطور می‌خواهیم این رمزارزها را کنترل کنیم؟ بانک مرکزی چه راهکار کنترلی در این زمینه دارد؟ وقتی به راحتی در کمترین زمان بدون هیچ نظارتی از کشور خارج می‌شـوند، چگونه می خواهیم این موضوع را رهگیری کنیـم؟ بی‌تردید عدم رهگیری بزرگ‌ترین آسیب این پدیده است. هنگامی که کارگاهی با ۷۰ الی ۸۰ کارگر تعطیل و تنها با چند نگهبان رمزارز تولید می کند، چگونه در مسـیر تولید و اشتغالزایی گام بر می‌دارد؟ در شرایط فعلی تولید یک بیت کوین ۱۳ الی ۱۵ هزار دلار هزینه داشته اما متوسط فروش آن در سال ۵۱ هزار دلار بوده و تا سـقف ۶۰ هزار دلار هم افزایش یافته است. حال سؤال این است که سود آن به جیب چه کسی می‌رود؟ مالیات آن چگونه پرداخت می‌شود و عایدی آن برای کشور چیست؟

گزیده

تأثیر استخراج رمزارز بر پایداری شبکه برق ایران

مرکز پژوهش‌های مجلس شـورای اسـلامی خرداد امسال گزارشی درباره «تأثیر اسـتخراج رمزارز بر پایداری شبکه برق ایران» منتشر و تأکید کرد آنچه از استخراج رمزارزهای انرژی بر در ایران مطرح شده است و موضوع سیاستگذاری قرارگرفته مربوط به استخراج بیت‌کوین بوده اسـت. همچنین بزرگ‌ترین خطری که مدنظر سیاستگذار بوده آسیب به پایداری شبکه برق کشور بوده اسـت. در این راستا مصرف غیرمجاز با برخورد قضایی روبه‌رو شده است. تاکنون بیشتر کشفیات در حوزه رمزارز بیت‌کوین بوده است. از ابتدای شروع طرح برخورد با استخراج کنندگان بدون مجوز از سال ۱۳۹۸ تا سال ۱۴۰۰، مجموع کشف و شناسایی دستگاه‌های غیرمجاز استخراج رمزارز به ۲۲۱ هزار و ۱۶۳ دستگاه رسیده که توان مصرفی آنها معادل ۶۲۱ مگاوات بوده است. البته این دستگاه‌های غیرمجاز اسـتخراج رمزارز در زمان‌های مختلف کشف شده است و همه آنها به‌طور همزمان در شبکه برق فعال نبوده‌اند. صریح‌ترین اقدام کشور در سیاستگذاری استخراج رمزارزها، وضع ممنوعیت استخراج رمزارز در کشور در تابستان سال ۱۴۰۰ بود، اما این سیاست عملاً شکسـت خورده محسوب می‌شود، زیرا تراهَش مطلق ماهانه ایران در شبکه بیت‌کوین از ۹۴/۶ میلیون تراهَش در تاریخ دهم اردیبهشـت ۱۴۰۰ تنها به ۷۵/۳ میلیون تراهَش در دهم مرداد ۱۴۰۰ (با گذشت یک ماه و ۱۰ روز از دستور قطع برق مزارع استخراج رمزارز) رسید. یعنی بیش از نیمی از استخراج کنندگان رمزارز بدون توجه به دستور دولت و قطعی برق مشـغول استخراج رمزارز بوده‌اند. توان مصرف برق این استخراج کنندگان در بدبینانه‌ترین حالت کمتر از ۸۰۰ مگاوات ساعت بوده است، درحالی که کسری تراز شبکه برق کشـور بیش از ۱۰ هزار مگاوات ساعت بوده اسـت. در بدبینانه‌ترین حالت کمتر از ۱۰ درصد از کسـری برق کشور را می‌توان به استخراج رمزارز نسبت داد.

اما خطر جدی‌تر که نیازمند اتخاذ راه‌حل است، ضعف کشور در اعمال سیاست‌های سلبی و ایجابی در حوزه اسـتخراج رمزارز است. به نظر می‌رسد خطر اصلی ناشی از گسترش استخراج رمزارزهایی مانند اتریوم در منازل شخصی است. استخراج رمزارز بیت‌کوین در مزارع بزرگ و با تجهیزاتی که مصرف محسوس و با قابلیت ردیابی و کشف بالاتر دارند انجام می‌شود اما مجموع مصرف برق در منازل شخصی برای استخراج اتریوم احتمالاً کمتر از ۱۲ مگاوات است. استخراج رمزارزهایی شبیه اتریوم به مصرف برق کمتر و البته به تجهیزات گرانقیمت‌تر و با ارزبری بالاتری نیاز دارد و از همه مهم‌تر ردیابی آن سخت‌تر است و می‌تواند موجب افزایش غیر قابل کنترل مصرف برق خانگی شود. رفع تهدیدها همزمان با اسـتفاده از فرصت‌هـای فناورانه پیش‌رو نیازمند اتخاذ چارچوب مقرراتی شـفاف برای نظارت بر هرگونه تولید و اسـتخراج دارایی دفتر کل توزیع شده در کشـور است. بررسی‌ها نشان می‌دهد، اعمال ممنوعیت کامل اسـتخراج رمزارز در کشـورمان با توان فنی و مقرراتی فعلی کشور غیرممکن اسـت. همچنین اقدام دیرهنگام در سامان دهی استخراج رمزارزها می‌تواند مقررات‌گذاری و سیاستگذاری این حوزه را با موانع عمده‌ای مواجه کند.

تاکنون استخراج رمزارزهای انرژی‌بر در کشورمان مطرح بوده است اما همه انواع استخراج رمزارزها انرژی را به هدر نمی‌دهند. انواع جدیدی از استخراج رمزارزها در حال توسعه هستند که یک فعالیت اقتصادی معمولی مثلاً ارائه فضای ذخیره‌سازی محتوا یا ارائه توان رایانشی برای فعالیت‌های مفید مانند واقعیت افـزوده و اداره محیط‌های مجازی یا متاورس را به میدان رقابت استخراج وارد می کنند.

پای ریال دیجیتال به اقتصاد باز می‌شود

رئیس کل پیشین بانک مرکزی آذرماه سـال جاری از راه‌اندازی ریال دیجیتال خبر داده و گفته بود: «موضوع ریال دیجیتال در مرحله پیش آزمایشی اسـت.» علی صالح‌آبادی درباره بانک‌های عامل بحث ریال دیجیتال به خانه ملت گفته بود: «فعلاً بانک‌های ملی و ملت به عنوان بانک‌های عامل بحث ریال دیجیتال انتخاب شـده‌اند و دو فروشـگاه نیز امور این موضوع را انجام می‌دهند و بعد از طی شدن مرحله پیش آزمایشی وارد مرحله آزمایشی می‌شویم.» صالح‌آبادی درباره اینکه چه زمانی مردم می‌توانند از ریال دیجیتال اسـتفاده کنند؟ تصریح کرده بود: «استفاده از ریال دیجیتال به شکل عمومی بعد از مرحله آزمایشی خواهد بود.» وی در پاسـخ به اینکه آیا بحث‌هـای کلان و بین‌المللی برای بحث ریال دیجیتال مدنظر بانک مرکزی است، تأکید کرده بود: «سپیدنامه این موضوع در سایت بانک مرکزی منتشر شده که بیانگر شرایط اوراق، آینده و مباحث فنی موضوع است.»

جدول

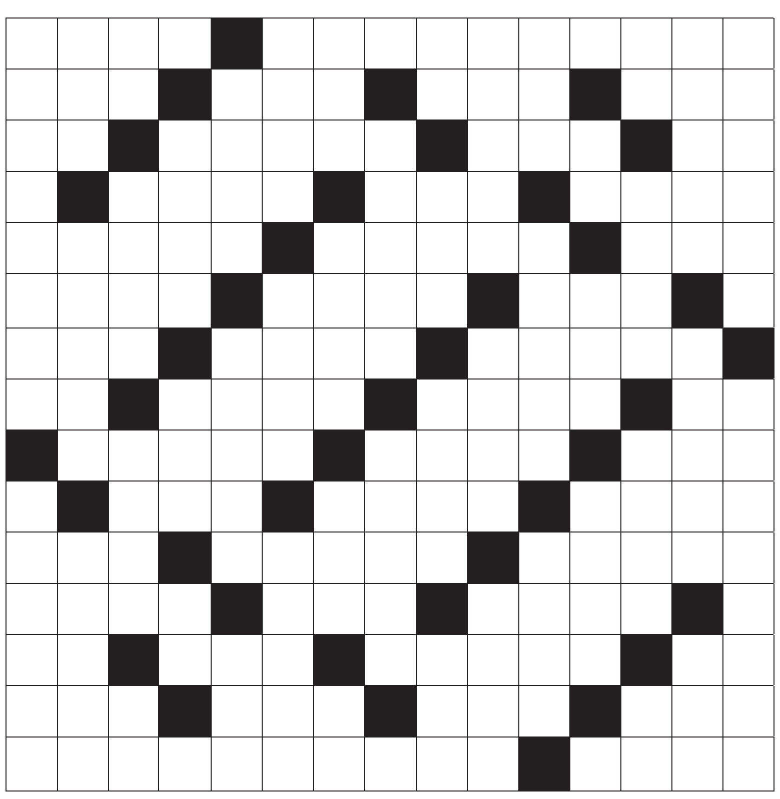

طراح: علیرضا سجادی فر ■ شماره ۶۷۱۸

از راست به چپ

■ ۱- ترکیب زیبای فارسی به معنای زمان اندک- شکست ورزشی ■ ۲- زباندار بی زبان- کوره آهک‌پزی- /انعکاس صدا- لایه و پوسته ■ ۳- مخفف چهل- گناه- رأی و نظری که فارغ از مثبت و منفی است- ضمیر اجتماعی ■ ۴- خدای هندو- شهری در استان فارس- گزر ■ ۵- اسلحه‌ای در شمشیربازی- واحد اندازه‌گیری شدت صدا- پرنده‌ای با پاهای پره‌دار شبیه مرغابی ■ ۶- نرم‌افزار رایت سـی‌دی- راه و روش عرفانی- تکنیکی در فوتبال ■ ۷- بازگشت انگلیسی- بانگ حیوان درنده- درجه‌ای در رشته‌های رزمی ■ ۸- سه کیلو- بندری در استان بوشهر- هدیه- هنگ توخالی ■ ۹- درز و شکاف- قرارداد تجارت آزاد آمریکای شمالی- سردار تورانی که در نبرد یازده‌رخ به دست گرازه پهلوان ایرانی شکست خورد ■ ۱۰- رود ارس- اثر سوختگی- پاک کردن ■ ۱۱- افشره میوه- شکایت‌نامه- کارزار ■ ۱۲- سـوغات زلزله- بازیکن هم‌تیمی- نوعی پنیر ■ ۱۳- اسـب تبریزی- جانور خیالی ترسـناک- استخوان ران- ضمیر اجتماعی ■ ۱۴- جرس- جد- جزیره زادگان ناپلئون- حیوان نجیب ■ ۱۵- پسـر خورشید در اوستا- داکتیلوسکوپی

از بالا به پایین

■ ۱- چراغ بزرگ آویزی- نوعی زورآزمایی ■ ۲- صدای افتادن چیزی در آب- شـهری در سیستان و بلوچستان- همخون ■ ۳- صابون خیاطی- گوارا- مبارزه با حریف خیالی در کاراته- ناپیدا ■ ۴- گشوده- درد چشم- نام قدیم تربت حیدریه ■ ۵- سخن پوشیده- چپ چشم- رودی در آلمان شهری در کرمان ■ ۶- سراینده روم باستان- کنیز- خواب را لذت‌بخش می کند ■ ۷- ابر کم‌ارتفاع- یار رامین- کالا- گودال ■ ۸- زباله‌دان- از پیامبران ■ ۹- حیوان اهلی- کمان پنبه‌زنی- همسـر حضرت یعقوب- بند تنبان ■ ۱۰- سـخن نغز- زیرک- حتمیت ■ ۱۱- رب‌النوع عشق- زن همنشین- نخ تابیده ■ ۱۲- زن و فرزند- خوشه گندم- این یکی را هم می‌زنند هم می گیرند ■ ۱۳- سفید آذری- ملخ- خاتم‌النبیین- یک و یک ■ ۱۴- آغازش دیوانگی و پایانش پشـیمانی اسـت- آفت گندم- سخت‌سر امروزی ■ ۱۵- خطایی در بستکبال- فیلسوف اسلامی و ملقب به معلم ثانی

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند.

۵		۶					۱	
	۷		۱					۴
		۱						۵
۹				۵				
۳	۶			۸				
						۲	۶	۱
	۵				۲			
۱		۷		۹				
					۳	۹	۴	

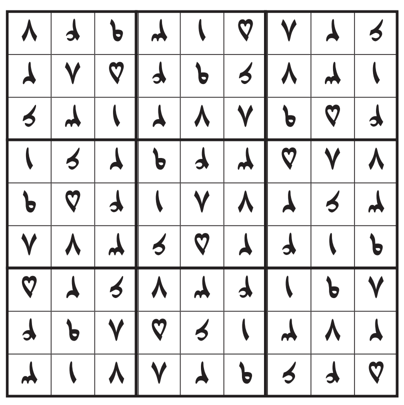

جدول کلمات متقاطع
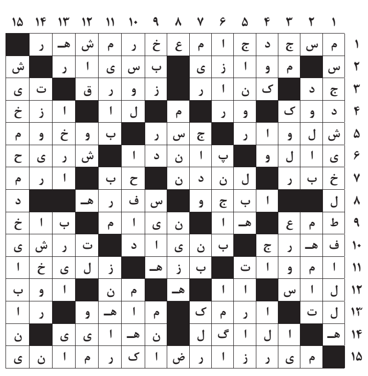
پاسخ جدول شماره ۶۷۱۷